

Nr 184.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter sömmerskan Ada Kristina Larsson från Mortorps socken; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FÖRSLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Den 30 november 1936 förrättades bouppteckning efter sömmerskan Ada Kristina Larsson från Kaxgårde i Mortorps socken, Kalmar län, vilken, född den 13 mars 1890, avlidit den 4 maj 1910 utan att, såvitt bouppteckningen utvisar, efterlämna några kända arvingar. I bouppteckningen har till ett värde av 100 kronor såsom enda tillgång upptagits lägenheten Kaxgårde 1⁸ eller Möllaretorpet nr 2, om 1,620 kvadratmeter, avsondrad från lägenheten Kaxgårde 1⁷ eller Möllaretorpet nr 1 under $\frac{1}{32}$ mantal Kaxgårde 1⁶ i Mor-

torps socken. Skulder hava i bouppteckningen upptagits till ett sammanlagt belopp av 200 kronor, varav 100 kronor utgöra begravningskostnader och 100 kronor bouppteckningskostnader m. m. Enligt bouppteckningen föreligger alltså en brist i boet av 100 kronor.

Inom natt och år från dödsfallet har icke någon arvinge anmält sig till tagande av arv efter den avlidna. Kvarlåtenskapen efter Ada Kristina Larsson tillfaller alltså kronan som danaarv.

Med utlåtande den 27 november 1937 har kammaradvokattfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Kalmar län ingiven och av sistnämnda myndighet med eget yttrande den 27 juli 1937 till ämbetet översänd skrift, däri änkan Signe Ingeborg Maria Fredriksson, född Gustafsson, i Kalmar hemställt, att ifrågakvarande danaarv måtte efterskänkas till förmån för henne. Kammaradvokattfiskalsämbetet har med sitt utlåtande tillika överlämnat dels yttrande från landsfiskalen Patrik Erlandson, som av vederbörande häradsrätt förordnats att såsom god man bevaka kronans rätt beträffande kvarlåtenskapen efter Ada Kristina Larsson, dels ock genom polismyndigheten i Kalmar verkställd utredning rörande sökandens levnadsomständigheter.

Av handlingarna i ärendet inhämtas i huvudsak följande.

Genom avhandling den 15 mars 1907 sålde änkan Johanna Olsson i Kaxgårde till sökandens numera avlidne man Nils Hjalmar Fredriksson lägenheten Kaxgårde 1⁷ eller Möllaretorpet nr 1 under $\frac{1}{32}$ mantal Kaxgårde 1⁶, med undantag av ett område om 1,620 kvadratmeter med därå befintliga byggnader, bestående av en stuga och ett uthus. Sistnämnda, från lägenheten Kaxgårde 1⁷ avsöndrade område jämte åbyggnader försålde därefter Johanna Olsson genom köpebrev den 11 november 1907 till sin fosterdotter, Ada Kristina Larsson för en köpeskilling av 100 kronor. Genom resolution den 7 mars 1908 meddelade länsstyrelsen i Kalmar län fastställelse å berörda avsöndring samt förordnade, att denna skulle i förteckningen över jordavsöndringar införas under benämning Möllaretorpet och med nr 2 betecknas. En för Ada Kristina Larsson gjord ansökning om erhållande av lagfart å den sålunda avsöndrade lägenheten blev den 6 april 1908 av Södra Møre häradsrätt förklarad vilande, och först den 18 november 1936, då lagfartsansökningen fullföljdes i samband med den efter Ada Kristina Larsson verkställda boutredningen, beviljade vederbörande inskrivningsdomare lagfart å ifrågakvarande område, numera i jordregistret redovisad under beteckningen Kaxgårde 1⁸.

Efter försäljningen av sistnämnda lägenhet hade Johanna Olsson kvarbott å densamma till sin död den 6 april 1912. Till följd härav hade lägenheten felaktigt kommit att upptagas såsom tillgång i den efter henne den 12 april 1912 upprättade bouppteckningen. Lägenheten Kaxgårde 1⁸ hade därefter vid auktion i april 1912 inropats av sökandens man för 505 kronor och tillträtts av makarna Fredriksson den 1 maj 1912. Vid mannens död den 28 augusti 1914 hade i den efter honom upprättade bouppteckningen upptagits såsom tillgång jämväl lägenheten i fråga. Såsom dödsbodelägare hade han

utom sökanden efterlämnat en i makarnas äktenskap född dotter, vilken sedermera den 6 mars 1932 avlidit utan att efterlämna annan än sökanden såsom dödsbodelägare.

Sökanden har till stöd för sin ansökning åberopat vad sålunda i ärendet förekommit samt därjämte, bl. a., att hon vore i fattiga omständigheter.

Av den verkställda polisutredningen inhämtas beträffande sökandens ekonomiska förhållanden, att sökanden, som är född den 30 april 1886, sedan år 1914 innehaft anställning såsom hushållerska på olika platser och för närvarande innehade liknande anställning i Kalmar, att hon såsom ersättning för sitt nuvarande arbete erhöle utom fritt vivre ett belopp av 15 kronor i månaden, samt att hon icke taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt år 1937.

Enligt i ärendet föreliggande taxeringsbevis är lägenheten Kaxgårde 1^s ej särskild taxerad.

Såväl förenämnda *gode man* som *länsstyrelsen* hava tillstyrkt bifall till sökandens framställning.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i sitt utlåtande, under förmälan att ämbetet låtit anstå med åtgärder beträffande danaarvets redovisning i avbidan på beslut i anledning av föreliggande ansökning, anfört:

Den i ärendet ifrågavarande lägenheten Kaxgårde 1^s eller Möllaretorpet nr 2 hade av sökandens numera avlidne man Nils Hjalmar Fredriksson i god tro förvärvats efter Ada Kristina Larssons fångesman Johanna Olsson och tillträtts redan under år 1912 samt alltsedan dess av makarna innehaft utan att klander däremot blivit rest. På grund härav talade enligt ämbetets mening billighetsskäl för att sökanden, som syntes vara i fattiga omständigheter, utan erläggande av köpeskilling till kronan erhöle sådan rätt till lägenheten, att hon kunde erhålla lagfart å densamma. Ämbetet ansåge därför fog finnas för ett efterskänkande till förmån för sökanden av kronans rätt till lägenheten samt hemställde, att Kungl. Maj:t i anledning av förevarande framställning måtte avlåta proposition till riksdagen i syfte att den rätt, Kungl. Maj:t och kronan ägde till lägenheten i fråga, finge efterskänkas till förmån för sökanden.

Enligt från omförmälde *gode man*, landsfiskalen Erlandson i skrivelse den 18 februari 1938 lämnat meddelande hava de i boet efter Ada Kristina Larsson upptagna skulderna numera guldits. Tillika har *gode mannen* upplyst, att sökanden, därest hon kunde få äganderätt till lägenheten i fråga, hade för avsikt att bosätta sig å densamma. Värdet av byggnaderna å lägenheten syntes *gode mannen* icke överstiga 50—100 kronor, och lägenhetens tomtvärde torde icke uppgå till högre belopp än 100—150 kronor.

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att sökandens numera avlidne man år 1912 förvärvat lägenheten Kaxgårde 1^s genom att inropa densamma å auktion efter Ada Kristina Larssons fångesman Johanna Olsson, i vilkens bouppteckning den felaktigt kommit att upptagas såsom tillgång. Klander mot detta förvärv har aldrig blivit anställt.

*Departements-
chefen.*

På grund av vad i ärendet förekommit anser jag billighetsskäl tala för att kronans rätt till ifrågavarande danaarv efter Ada Kristina Larsson avstås till sökandens förmån.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter Ada Kristina Larsson från Mortorps socken må efterskänkas till förmån för änkan Signe Ingeborg Maria Fredriksson, född Gustafsson, i Kalmar.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Folke Ericson.